

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ/ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- να αποκτήσουν το απαραίτητο γνωστικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο που θα τους επιτρέψει: να χρησιμοποιούν τη βασική ορολογία της Παιδαγωγικής, να εξοικειωθούν με τη θεματική της Παιδαγωγικής, τις μεθόδους έρευνας της, να προσδιορίζουν το πεδίο αναφοράς της και την πορεία εξέλιξής της και να αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα και τη συνεισφορά της ώστε να προχωρήσουν απρόσκοπτα στην παιδαγωγική τους κατάρτιση.
- να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη και τον παιδαγωγικό τους προβληματισμό μέσα από την επαφή τους με τα παιδαγωγικά κινήματα, τις σύγχρονες τάσεις, αναζητήσεις και μορφές αγωγής στο χώρο της εκπαίδευσης.
- να αναλύουν τα επίπεδα προσέγγισης των παιδαγωγικών φαινομένων, να αξιολογούν τους παράγοντες που τα επηρεάζουν ώστε να σχηματίζουν μια σαφή εικόνα του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και των συνθηκών του.
- Να αναπτύξουν γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις σχετικά με:
  - ✓ το φαινόμενο της μάθησης
  - ✓ τις προεκτάσεις και τις εφαρμογές των θεωριών της μάθησης στη διδακτική πράξη

- ✓ την έννοια της μεθοδολογίας, μέσα από την οποία αντλούνται δυνατότητες επιλογής εναλλακτικών λύσεων για δράση προς την επίτευξη του σκοπού και των στόχων της διδασκαλίας
- ✓ την αξιολόγηση
- ✓ τις έννοιες αναλυτικό πρόγραμμα, πρόγραμμα σπουδών, διδασκαλία, σχολικά εγχειρίδια

Ο φοιτητής θα καταστεί ικανός:

- να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί μια διδασκαλία αναγνωρίζοντας την υπεροχή της ενεργού συμμετοχής του μαθητή στη διαδικασία, να αυτοαξιολογείται και να αξιοποιεί την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Διασάφηση βασικών παιδαγωγικών εννοιών. Σκοποί, μέσα και παράγοντες της αγωγής. Η Παιδαγωγική ως Επιστήμη (αντικείμενο, χρησιμότητα, επιστημονική θεμελίωση). Η έρευνα στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Από την Παιδαγωγική στις Επιστήμες της Αγωγής. Κλάδοι και σύγχρονες τάσεις των Επιστημών της Αγωγής.
2. Επισκόπηση των κυριότερων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών ρευμάτων από το 18ο αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα. Τα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά ρεύματα κατά το 2ο μισό του 20ου αιώνα: παρουσίαση και κριτική ανάλυση. Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική.
3. Όψεις και συνθήκες εκπαίδευσης: Επιδιώξεις και Στόχοι, Σχολικός Θεσμός, Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Προγράμματα και Περιεχόμενα, Μέθοδοι και Τεχνικές, Αξιολόγηση, Σχολικός Χώρος και Χρόνος, Σχέση Σχολείου, Οικογένειας, Κοινωνίας. Ο ρόλος του σχολείου και των εκπαιδευτικών στη σύγχρονη εποχή.
4. . Παιδαγωγική Επιστήμη και Μάθηση. Η Εκπαιδευτική Πράξη: Θεμελιώδεις Αρχές, Εκπαιδευτικές Σχέσεις, Το Μάθημα, Τα Σχολικά Εγχειρίδια. Κατηγορίες διδακτικών εγχειριδίων. Αξιολόγηση των σχολικών εγχειριδίων. Η σχέση του σχολικού εγχειριδίου του Αναλυτικού Προγράμματος και της διδασκαλίας.
5. Η θέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας στο χάρτη των επιστημών της αγωγής. Βασικές έννοιες και περιεχόμενα της Διδακτικής: Διδασκαλία, Μάθηση, Πρόγραμμα Σπουδών και συναφείς έννοιες (ωρολόγιο πρόγραμμα, αναλυτικό πρόγραμμα, πρόγραμμα σπουδών). Οργάνωση και αξιολόγηση του Α.Π. Αναλυτικό Πρόγραμμα και διδακτική πράξη. Η έννοια του Παραπρογράμματος.

6. Το φαινόμενο της μάθησης, όπως προβάλλεται μέσα από τις διάφορες Σχολές και εκπροσώπους τους, όπως: η Σχολή Συμπεριφοράς, η Γνωστική, η Μορφολογική, η Ουμανιστική, η Κονστρουκτιβιστική κ.α.
7. Εφαρμογές των θεωριών της μάθησης στη διδακτική πράξη. Ο ρόλος των ατομικών παραγόντων της μάθησης (π.χ. η αντίληψη, τα κίνητρα, η πολλαπλή νοημοσύνη, το φύλο, τα ενδιαφέροντα κ.ά.) και γενικότερα το προφίλ μάθησης των μαθητών στις σχολικές διεργασίες.
8. Προσεγγίσεις διδασκαλίας με βάση την κυρίαρχη λογική διεργασία, μέθοδοι, μορφές διδασκαλίας, διδασκαλία με ομάδες εργασίας. Διδασκαλία με βάση τη μέθοδο project / σχέδιο δράσης.
9. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία.
10. Η Αξιολόγηση, η αυτοαξιολόγηση. Άσκηση στην αξιολόγηση διδασκαλίας. Αξιολόγηση του σχεδίου, σεναρίου διδασκαλίας.
11. Κατάστρωση «Σχεδίου διδασκαλίας», «Σεναρίου διδασκαλίας» μιας επιμέρους διδακτικής ενότητας, είτε σε ωριαία είτε σε ευρύτερη βάση.
12. Παρουσίαση εργασιών των φοιτητών/τριών
13. Αναστοχασμός.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις στην τάξη • Ενεργητική μάθηση (hands-on learning) – Βιωματική μάθηση • Ομαδοσυνεργατική μάθηση 														
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις ΡΡΤ • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Δραστηριότητα</th> <th style="width: 50%;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Παρουσίαση εργασίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εργασία	60	Παρουσίαση εργασίας	10	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	37	Εξετάσεις	4	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	39														
Εργασία	60														
Παρουσίαση εργασίας	10														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	37														
Εξετάσεις	4														
Σύνολο Μαθήματος	150														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα</p>	<p>Διαμορφωτική</p> <p>Γραπτή εξέταση προόδου: 15% Εργασία (υποχρεωτική): 30% Γραπτή τελική εξέταση: 55%</p>														

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

- Βρεττός, Ι. (2005). Θεωρίες της Αγωγής τόμος Α. Αθήνα: Gutenberg.
- Βρεττός Ι.Ε. – Καψάλης Α.Γ., Αναλυτικά Προγράμματα, Art of Text, Θεσσαλονίκη 1994
- Δανασσή –Αφεντάκη, Α.(1993). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική :τ. Β΄ Η Εξέλιξη της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Σκέψης. Αθήνα.
- Θεοφιλίδης Χ., Διαθεματική Προσέγγιση της Διδασκαλίας, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2002.
- Κανάκης Ι.Ν., Η Οργάνωση της Διδασκαλίας-Μάθησης με Ομάδες Εργασίας, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 2001.
- Κασσωτάκης Μ.Ι. – Φλουρής Γ., Μάθηση και διδασκαλία. Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση της Διδασκαλίας, τ. Β΄, Αθήνα 2005.
- Κορρέ Ει., Θέματα Διδακτικής Μεθοδολογίας. Αναλυτικό Πρόγραμμα, Διδασκαλία, Σχολικά Εγχειρίδια, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2010.
- Κορρέ, Ει.(2021). Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική. Από τη Θεωρία έως τη Διδασκαλία. Αθήνα: Άλκιμο.
- Κουτσελίνη-Ιωαννίδου Μ., Θεωρητικό πλαίσιο για την αξιολόγηση των διδακτικών εγχειριδίων, Νέα Παιδεία, τ. 79, Αθήνα 1996, 70-77.
- Λιαντίνης Δ., Διδακτική, Αθήνα 1990.
- Μαρκαντώνης Ι.Σ., Ανθρωπαγωγική, Τόμος 2, Παιδαγωγική, Ψυχολογία και Διδακτική, Αθήνα 1990.
- Μαρμαρινός Ι.Γ., Το Σχολικό Πρόγραμμα, Αθήνα 1992.
- Ματσαγγούρας Η.Γ., Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2008.
- Ματσαγγούρας Η.Γ., Θεωρία και πράξη της Διδασκαλίας, τ. Β΄, Στρατηγικές Διδασκαλίας, Η Κριτική σκέψη στη Διδακτική Πράξη, Gutenberg, Αθήνα 19994.
- Ξωχέλλης, Π. (2003). Εισαγωγή στην παιδαγωγική. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Χατζηδήμου Δ.(2009).Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, Θεσ/νίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Ξενόγλωσση:

- Anderson, K.M. (2007). Tips for Teaching: Differentiating instruction to include all students. Preventing School Failure 51(3): 49-54.
- Armstrong, T. (1994). Multiple intelligences: Seven ways to approach curriculum. Educational Leadership 52(3): 26-28.
- Bruner, J. (1966). Toward a theory of instruction. Cambridge: HarvardUniversityPress
- Dunn, R. & Dunn, K. (1993). Teaching secondary students through their individual learning styles: Practical approaches for grades 7-12. Boston: Allyn & Bacon.
- Jarvis, P. (2006). The theory and practice of teaching (2nd ed). London&New:Routledge.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκουσα:	Ε. ΚΟΡΡΕ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	ikorre@helit.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Γραπτή εξέταση προόδου: 15% Εργασία (υποχρεωτική): 30% Γραπτή τελική εξέταση: 55%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Οι γραπτές εξετάσεις (προόδου και τελική) θα πραγματοποιούνται μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνονται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό τους σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή τους. Η εργασία θα υποβάλλεται μέσω eClass σε καθορισμένη ημερομηνία.